

KILÖPÍTÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egyszerre 10 kor.
Negyedévre 4 "

Helyben hához hordva:
Egyszerre 20 kor.
Negyedévre 6 "

Világra postán szállítva:
Egyszerre 20 kor.
Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
április utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 8.A szerkesztőség kőiratai visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállalkozik.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 14.

Tiszteld atyádat és anyádat.

Ezen isteni parancs ellen a nagyváradai jogászegylet vitaestélyén a gyermekek helyzete kérdésének tárgyalásánál megbotránkoztató támadás történt. Örömmel olvastam a rövid hírlapi közlésből is, hogy Ritoók Zsigmond táblai elnök ur nyomában és nyomatékosan felszólalt az irányzat ellen, melynek érdekében jónak látta az elődói javaslat támogatására felszólalt dr. Berkovics Ferencz ur a bibliát is meglátni.

Előre bocsátom, hogy engem nem lepett meg dr. Berkovics Ferencz támadása, sőt az az irányzat sem, melynek támogatására felszólalt. Olvastam én már dr. Berkovics Ferencz urtól a nagyváradai »László-király« szabadkőmives páholyban folytatott tevékeny munkálkodása során megdöbbentőbb dolgokat is. Így például az ártatlan (?) felvilágosult, humanus egyesületben, a páholyban »egy nemes szívű testvér« felhívásáról, hogy a *társadalmi érintkezésben bojkottáljanak, maggyarán szólva társadalmilag üldözzenek, lehetlenné, tönkre tegyenek* a szabadkőmives testvérek egy dúsgazdag nagyapát, kinek törvénytelen gyermekének törvényes házasságból született gyermekével való nem törődésével nem voltak megelégedve. Ismerem saját szavaiból ezen fellépésre vonatkozó álláspontját. Olvastam tőle a biblia Istenének megbírástát is, mert a törvénytelen gyermekek kérdésében nem dr. Berkovics Ferencz nézetének megfelelőleg szól a szentírásban.

Többet mondok, azt is olvastam tőle: »Ceterum, censemus bibliam delendam esse.« Az a véleményünk, hogy a bibliát el kell törölni. — Igaz, hogy ott csak a páholyból akarja kifejezetten kiküszöbölni a bibliát, de indoklásából kitetszőleg világos az ő tanítása a bibliáról a páholy rejtekén kívül élő külvilágra nézve is.

Es ez a véleménye dr. Berkovics Ferencznek, bár még bántóbban hat a hívő lélekre, de következetesebb annál, amit e lap előző számában helyreigazításul lejeggett, amely fejtegetéshez a hozzáfűzött commentár után is elfér még egy pár észrevétel.

Azt mondja dr. Berkovics, hogy ha az erkölcs terén a kategorikus imperativusok felállítását tartjuk szükségesnek a követendő zsinórmérték kedvéért, a *biblia negyedik parancsát oda változtassuk*, hogy »Teljesítd gyermeked iránti kötelességeidet«.

Közbevetőleg megjegyzem, hogy ezen Berkovics-féle 4-ik parancs, habár az ő általa javasoltnál nemesebb s hatékonyabb, mert az Istentől kiinduló sanctió-

val, — de világos tanítása nem csak az új, hanem az ó-szövetségi isteni kinyilatkoztatásnak is. Tehát ujonnan, emberi bölcseséggel (!) belecodificálni akarni a szentírásba, fölösleges is de ami fő, oktalan is; mert vagy hiszem, hogy a biblia, a szentírás Isten igéje, isteni kinyilatkoztatás, vagy nem. Ha hiszem, akkor tisztán áll előttem, hogy a mától holnapra változó emberi okoskodások szerint azt változtatni, kihagyni belőle avagy toldani bele lehetetlen, mert a változhatatlan isteni igazsághoz kell az embernek alkalmazkodnia, az isteni kinyilatkoztatás biztos irányításával kell kutatni az igazságot, nem pedig megfordítva.

Volna bár dr. Berkovics a világ legnagyobb lángelméje: csupán emberi tekintélye akkor is véghetetlenül alant maradna a szentírás isteni tekintélye alatt; soha sem hathatna az a biblia erejével s ezzel a Berkovics-féle 4-ik parancs-reform ügye hívő lélek előtt egyszerűen botrányos merényleté minősül.

Ha pedig nem hiszek a szentírásban hozzám szóló Istennek, ha nem hiszek a bibliának: akkor nincs értelme annak parancsával törölni, annak el nem tagadott isteni tekintélye köpenyegé alá lopózni.

Fentartja továbbá a dr. Berkovics azon kijelentését, hogy nincs jogosultsága a gyermekhez intézett azon bibliai parancsnak: »Tiszteld apádat és anyádat«, hogy hosszú életű légy e földön, de tejezzük be egészen a bibliából, *melyet a te Urad Istened át te neked*. Megjegyzem, hogy dr. Berkovics is megkülönbözteti magát a parancsot a megokolástól s hozzá teszem, mert félre érti a megokolást: ezért támadja magát a parancsot.

Világos, hogy itt maga a parancs csak ennyi: Tiszteld apádat és anyádat; a többi a parancs megtartására ösztönző jutalom, melyben az is ki van domborítva, hogy a sz leit tisztelő gyermeket az Isten a menyei jutalmon kívül a földön is jutalmazza.

Láttam én már annak másutt is nyomát, hogy dr. Berkovics érdeklődik az új szövetségi szentírás iránt is: szívesen fogja tehát olvasni, hogy miként commentálja maga a nemzetek apostola, sz. Pál az ehezusiakhoz írt levelében a kérdésben forgó isteni erkölcsi törvényeket: »Gyermekek! engedelmeskedjétek szülőiteknek az Urban, mert ez kötelesség. Tiszteld atyádat és anyádat (ez az első igérettel tett parancsolat) . . . ezután jő mindjárt tovább a szülők kötelessége is: »És ti atyák ne ingereljétek haragra fiaitokat, hanem neveljétek őket az Ur tanításában és fenyítékében.«

Sajátságos azonban az is, — a logica szempontjából legalább, — hogy

mig egyfelül nem ismeri el Berkovics a parancs jogosultságát: »Tiszteld atyádat és anyádat«, másfelül ezt mégis érvényesülni kívánja, mert azzal vigasztal: nem kell félni, mert a gyermek a szülei részéről tapasztaltak alapján majd meg fogja szeretni s tisztelni őket.

Hát ebből igaz annyi, hogy a szülőknek gyermekeik iránt fanusított okos szeretete a gyermekeknek szülőik iránti szeretetére igen jótékony befolyást gyakorol s ez is ösztönözheti s ösztönözze a szülöket kötelességeik teljesítésére, hanem az a dolgoknak fejük tetejére állítása paedagogiai szempontból, a neveléstudományi elvek nem ismerése, hogy csak a szülőket, *a kik már gondolkodni is tudnak*, kell kategorikus imperativusokkal kötelességeik teljesítésére vezetni: a gyermekeket ellenben hagyni kell, hogy jöjjenek rá tapasztalásaikból, — ami már elég értelmi fejlettséget is kíván, — szüleik iránti kötelességeikre.

Ez a tekintély elvének érvényesülése a nevelésben!?

Berkovics ur! én két éves koromban elvesztettem édes apámat. Arra sem emlékszem, hogy nézett ki. Miféle tapasztalatokból fejlődött ki az én gyermeki szívemben édes apám iránti szeretetem? hiszen én öntudatosan tőle semmit sem tapasztaltam.

Es én mindig szerettem őt, most is szeretem; szeretni is fogom mindig, mert a szeretetet a halál sem képes megsemmisíteni.

Imádkoztam, imádkozom s fogok imádkozni sokat érte s kegyeletben tartom emlékét s nem engedem ezen érületemben háborítani magamat.

Ilyenek számtalanok vagyunk élő s érző száfolatául Berkovics ur paedagogiailag is tarthatatlan felfogásának.

Berkovics ur szentírás-tani főtévedése onnét eredt, mert azt gondolta, hogy a 4-ik parancs megokolásának az az értelme, hogy szüleink adtak nekünk léte, amiről ott szó sincs, mert mint fentebb jeleztem, az Isten jutalmazására vagyunk ott utalva.

De különben is, valamint mi nemcsak létünk adását köszönjük szüleinknek, hanem egyéb jótéteményeiket is, melyeket a gyermek általában nem is képes teljesen soha visszaszolgáltatni szüleinek: másfelül létünket azért nem köszönjük *kizárólag* nekik. Ezen létadás tehát ezért sem lehet gyermeki kötelességeink egyedüli alapja. Minden egyes ember létében az Istennek is egyenes része van, halhatatlan lelkünk teremtése által. A természettudomány enélkül az emberi élet kezdetének több tapasztalati tényét képtelen megfejteni.

Hány szülő akarná, hogy gyermeke születésük s nem születik. S több ilyen ténykérdést sorolhatnék fel.

Az igazság tehát az, hogy valamint a gyermekeknek, úgy a szülőknek is szükséges a kötelességeiket megszabó isteni törvény és nem amit dr. Berkovics hirdet, hogy ne a gyermeknek parancsoljanak, hanem a szülőknek.

A szentírást pedig ne akarja reformálni dr. Berkovics, mert ezzel ugyan célt nem ér, de a gyengébbeket hitökben zavarhatja. Pedig dr. Berkovicsnak, ha igazán lelkesül a gyermek iránti szeretet és kötelesség iránt: okosan azt kell akarnia, hogy ragaszkodjanak a hitek a szentíráshoz, mert ott hallanak a kisdedekeket magához kívánó, megáldó Jézusról, ki csak eléggé nyomatékosan hirdeti a gyermekek iránti kötelességet, mikor, hogy csak egy mondását idézzem, azt hirdeti, hogy jobb ha malomkő köttetik annak nyakára és a tengerbe vettetik, mintsem hogy megbotránykoztasson egy kisdedet.

Különbén béke velünk.

F—r.

Peticzió vizsgálat után.

Tegnap volt az első peticzió-tárgyalás ügy, hogy már befejezett vizsgálat anyaga feküdt a Kuria előtt. A *verbói* mandátummal esett ez meg legelőbb, a melyet *Valasek* János tót nemzetiségi nyert volt el. A választást azon az alapon támadták meg, hogy Valasek *nemzetiségi vizsgálat* követett el, következőket mondván Krarovánban tartott programbeszéde alkalmával:

— A magyarok pedig menjenek vissza Ázsiába, a honnan jöttek, hogy itt minden úgy legyen, a mint ezer év előtt volt.

A megtartott vizsgálat után újból kitzüztött tárgyaláson *Paiss* Andor tanácselnök elnökölt.

A peticionálókat az első tárgyaláson szerepelt dr. *Darányi* Gyula helyett ifj. dr. *Erdély* Sándor képviselte. A megválasztott képviselőt dr. *Fajnor* János vidéki ügyvéd védte.

Zachár kuriai bíró ismertette, mint előadó, a vizsgálat anyagát s a kihallgatott tanukat

három csoportba osztotta. Egy része hallotta a beszéd kifogásolt passzusát s ezek: a taotó, körjegyző, két bíró és egy törvényszéki joggyakornok. Másrésze a tanuknak azt vallotta, hogy elküldte figyelmeiket az inkriminált rész, de lehet, hogy az mégis elhangzott. A védelem tanui szerint pedig Valasek így szólt volna: »A magyarok a tótokkal együtt verték vissza a törököket Ázsiába«.

Dr. Erdély Sándor néhány lényegesebb vádlomásnak körülményesebben való ismertetését kérte, mire azokat felolvasták.

Az ökörmézői választás.

Gróf *Teleky* Gyula mandátuma dolgában a Kuria úgy intézkedett a multkor, hogy beszerzi a minisztériumtól a kerület választóinak névjegyzékét. Miután ez megtörtént időközben, tegnap tárgyalták folytatólagosan a választás elleni peticziót. A bíróság meggyőződve arról, hogy a grófra esett szavazatok közül mintegy 50 csakugyan kétes, ezeket és néhány vesztegetés esetére is *elrendelte a vizsgálatot*. Elrendelés a vizsgálatot a gróf ellenjelöltje, *Seján* Antal által elkövetett több vesztegetés tekintetében is.

Szell és Körber.

Körber osztrák miniszterelnök tegnap visszautazott Bécsbe, azt jelenti a félhivatalos »Budapesti Tudósító«. A mit azonban elhallgat, az érdekesebb. Ez pedig nem más, mint az, hogy a vámtarifa dolgában egyáltalában nem jutott a két kormányelnök megegyezésre. A diskusszió leginkább arról folyt, hogy miképpen tudja majd Körber munkaképessé tenni az osztrák parlamentet? S minthogy Körber erre feleletet adni nem tudott, a vámtarifára vonatkozó alkudozások is fennakadtak.

TAJSEKÖZTETŐ.

Régészeti és történelmi egyesület. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A „TISZANTUL“ TÁRCZAJA.

Két koldus.

Írta: Guy de Téramond.

Hajnaira járt már az idő, mikor De Saint-Ulric Szergiusz gróf elhagyta klubját; a szolgálójának, hogy kocsihoz, elutastította s felgyűrve kabátja gallérját, gyalog indult neki a boulevardnak. A feje égett a fűrésztől, a halántéka lüktetett. De az úde hajnali levegő jót tett neki, a gondolatai lassankint kitisztultak.

Most már tehát vége van, vége van mindennek — tönkrement; nem maradt más a számára, amiből élhetett, mint az a havi husz Lajos-arany, amit a nagybátyja hagyott rá s amit egy vidéki közjegyző a megboldogult végakaratahoz képest minden elsején megküldött neki, anélkül, hogy a tőkét a kezébe kaphatta volna.

Négy esztendő alatt elpocsékolta az egész vagyonát; nagystilű, szenvedélyes játékos volt s az átkozott kártya elnyelte mindenét.

Megkísérelte a szabadulást a játék csábító sziránjától. Keresett szórakozást a szerelemben; tartott drága lovakat; fölkereste a mulatóhelyeket, vidám éjszakákat dőzsölt át a barátjaival, szóval élvezte a nagyváros nyújtotta minden szórakozást, hogy szabaduljon a játék démonától. Mindhiába, a kártya mégis csak legyőzte...

Most lassu lépéssel tért haza; a jövő sötét képe, a hajótörés, amelyet elszenvedett; a

gondolat, hogy a nyomor mint vasórv fog rászorítani a nyakára; a tudata annak a szükségességnek, hogy meg kell változtatnia a szokasait; barátainak erőitett vidámsága, a magánosság, a sivatag, amelyben ezentul élnie kell — mindez még elhalványodott a lelkében, ha arra gondolt, hogy bolond módon feltette utolsó bankjegyét is a bakkarat-asztalra.

Anyira belemerült a töprengésbe ezen a megbocsáthatatlan hibán, hogy alig vette észre, mikor egy ember sunyi alázatossággal megszólította:

— Uram... esedezem... tegnap óta semmit sem ettem... nagyon éhes vagyok.

Szergiusz ösztönszerűen emelte szemére a monokliját s megnézte a koldust, aki mögötte kullogott s a kezét nyújtotta feléje.

Mintegy negyvenéves ember volt, beesett arcuzal, alázatos tekintettel. Rongyos felső-kabátot s kopott kemény kalapot hordott.

Szergiusz vállat vont s folytatta az utját.

— Uram... esedezem... csak pár sout...

— Hagyjon békén.

Az az ember makacsul beszélt tovább:

— Bölcsészettanuló vagyok... jogot is végeztem... szerencsétlen körülményeim... a feleségem megvakult... az anyám beteg... négy apró gyermekem...

Szergiusz bosszusan kiáltott:

— Ugyan hagyjon már békén!

Anélkül, hogy a goromba hangra figyet vett volna, folytatta a koldus egyhangu litániáját:

— Szégyenlem, hogy koldulnom kell, de ön

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 14.

Dániel Gábor elnököl.

A mai ülés napirendje a közoktatásügyi tárcza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Ballagi Géza mindenben osztja Szivák nézeteit és a decentralizáció feltétlen nővének valija magát.

A magasabb intézetek a vidéken a magyar kultúrát fejlesztik és a magyarság védőbástyái. Magyar ember nem akadhat, aki ezen intézetek jogkörét csorbítani akarja. A mi az egyetemek szaporítását illeti, ezt a leghatározottabban helyteleníti, először azért, mivel a pénzügyi helyzet válságos, másodsor már azért sem, mivel nincs meg a szükséges szellemi erő, a ki az egyetemet igénybe venne. Proletárok nevelésére nincs szükségünk. E kérdést a lehető legnyelésebben úgy lehet megoldani, ha a *vidéki meglevő főiskolák hatáskörét nagyobb jogokkal felruházzuk*.

Az ifjúság az iskolákban tanuljon, a politikai téren hevüljön a nemesebb eszmék iránt, de ne sülyedjen soha a pocsolyába, mert fájdalom, az utóbbi évek szomorú tapasztalatai bizonyítják, hogy az ifjúság eltér a nemesebb eszmék érvé yesítésétől.

A vidéki főiskolák tanári kara kitűnőnek mondható.

Pichler Győző: A vidéki tanárok mind Budapestre gravitálnak, példa rá maga *Ballagi*. (Derűtlenség.)

Ballagi Géza: En nem gravitálok.

Zboray Miklós: Hisz itt van.

Ballagi Géza: Soha sem kíváncsi voltam a budapesti egyetemre. Jogi könyveinkből tulajdonképpen hiányzik a nemzeti geniusz.

Az 1848. XX. tvcz.-re nézve hangsúlyozza, hogy a törvénynek végrehajtását, a mint azt a kormány kontemplálja, hogy az állami érdek szempontjából az egyházi adókat egységesen rendezni fogja, helyesh.

Miután meg van győződve, hogy a kultusz-miniszter ismeri kötelességét, bizalommal viseltetik iránta és a költségvetést elfogadja.

Gróf *Benyóvszky* Sándor a tanítók fizetésével foglalkozik. Valóban szőgyenletes, hogy egy szolgáló nagyobb javadalmazásban részesül, mint a legtöbb tanító.

Elfogadja Veres határozati javaslatát, de magát a költségvetést nem. (Helyeslés a szélső-balon.)

nem fogja tőlem megtagadni az alamizsnát... Hiszen gazdag ember!

Szergiusz hevesen visszafordult és gúnyosan mondta:

— Gazdag ember! Ugy? Az egész vagyonom havi husz Lajos-arany... Jött volna tegnap, akkor még volt évi ötvenezer frankom. Mert új, divatos kalap van a fejemben? Legyen nyugodt, még nincs kifizetve. Mert elegáns felsőkabátom van? A szabóm tegnap hiába hozta a számlát. Mert a cipőm lakkból készült? A varga sohasem látja érte a pénzt. Tán a lakásomat irigyli? Edes barátom, a végrehajtók már lesben állnak, hogy elcipelhessek drága butoromat. Drága vendéglőben étkeztem, ahol a pincér még a bőrömet is lehuzta! Most majd mehetek a népkonyhára... De Saint-Ulric Szergiusz gróf vagyok, a családom 1250 ben kapta a nemességét. Márkikkal, hercegekkel, bárókkal vagyok rokonságban. A névjegyemen ott a kilenczágú soron. Ötvenezer frankkal nem tudtam a rangomban illően élni s ön gazdagnak nevez, mert még van havi négyszáz frankom elkölteni való? A házbéremet sem tudom vele megfizetni... S e pillanatban semmim sincs, még tízezer napot kell várnom, míg a jegyző megküldi a pénzt.

A koldus felénken mondta, hogy boldog volna, ha havonta négyszáz frankot költhetne.

— En mit! — kiáltott fel a gróf idegesen. — Ön gazdag! Be fogom bizonyítani. Először is jövedelmező foglalkozása van: koldus s ha nem csalódom, ügyes szívaló. A klubok kapuja előtt vár az éjszakázókra, hogy utánuk

A nemzetiségi iskolák.

Werner Gyula statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a magyar állam államháztartása költségvetésének csak egy csekély részét fordítja a közoktatásra, míg a többi európai államok költségvetésében a közoktatási tétel jelentékeny tényező. En ez adatokat nem azért sorolom fel, hogy a költségvetés ellen fegyvert kovácsoljak, hanem csak azért, hogy rámutassak a sok égtől teendőre.

A miniszterben meg van a jóakarát, a községekben és a városokban az áldozatkészség, de nem ezen mulik, hanem a hivatalos eljárásban, mely a gyorsabb menetet lehetlenné tesz.

En az ipariskolák stb. állami híve vagyok, mert az iskolák a nemzeti politikának műhelye. Ovjuk meg azonban az iskolák önkormányzati jogát, ha a nemzeti érdeket nem sérti, hanem fejleszti. De ha akár gonoszságból akár gyámoltalanságból nem képes; ott, de csakis ott járunk el a legnagyobb szigorral.

A nemzetiségi iskolákban a magyar nyelv tanítása olyan, mint az olcsó aranyozás, semmit se ér, hamar lekopik.

Az erdélyi evangélikus (zaj) gymnáziumokban a történelmet hanyagul, fölületesen tanítják. A VIII. gymnáziumban hazánk eseményekben, nagy tettekben gazdag történelmét 68 lapból álló könyvből tanítják. (Ugy van! a jobbon).

A földrajzban nem Magyarországnak, hanem az osztrák-magyar monarchiának földrajzát tanítják.

A magyarok csak a 18-ik helyen következnek a nemzetek közt, előttünk vannak a horvátok is utáunk már csak a görögök, albánok és cigányok jönnek. (Mozgás).

Szól azután a tanfelügyelők (tulefoglaltság) ól. Sok helyen ha a tanfelügyelő meg akar felelni feladatának, egy iskolára egyszer jut ideje egy évben a látogatásra, de vannak iskolák, melyek sohase látnak tanfelügyelőt. Hol itt az állam ellenőrése? Ezt reformálni kell. (Helyesítés).

A miniszternek a közoktatásügy terén nagy érdemei vannak, de a nemzet még többet vár tőle.

Ezután elismeréssel szól Széll Kálmánról, (Mozgás a szélsőbalon) aki maga mondá: Egy ígéretet sem hagytam beváltatlanul. egy hazafias érzést se fojtottam el szívemben, egy intrikát se engedtem magamhoz — —

Krasznay Ferencz: Egy hízelgőt se uta-

menjen s elmondja nekik mindig ugyanazt a históriát. Aki szerencsés volt a játékban, nem ereszti el üres kézzel. Őn nem éhes; a sápadtság, ha jól látom, úgy van ráfestve az arcára. A ruhája készakarva van elrongyolva, otthon valószínűleg egész ruhátára van. Ami a vak feleségét illeti, az jó háziasszony, aki meleg étellel s puha ágygyal várja. Őn példás családapa s megkeres naponta huszonné-harminc frankot. Van félretett pénze, a leánya csinos hozományt kap s kintjében megy férjhez. Az esküvőre kocsin mennek. Őn az alamizsna burokratája; mint munkás, kőges kézzel nyomorgott volna, mint szemérmes szegény, vagyont szerez! Egyszerű, szerény szokásai vannak... Őn nemcsak gazdag, de valósággal milliomas, kedvs barátom!

Az utóbbi szavak alatt már egészen egymás mellett haladtak. Szergiusz hirtelen megállt:

— Itt a lakásom, de nem akarnám, hogy ezt az utat csak azért tette volna meg, hogy végighallgassa a bölcselkedésemet!

Belenyult a mellénye zsebébe, kivett egy sőt s odatartotta a koldusnak. Észrevette, hogy a koldus arcára valami különös félvigyorgás ül ki s azért azt mondta:

— Egyetlen egy garas sincs nálam több ebben a pillanatban.

A koldus elhárító kézmozdulattal utasította vissza az alamizsnát, elővette az erszényét s szeliden, rejtett iróniával, azért változatlanul alázatos hangon mondta:

— Megengedi gróf ur, hogy felajánljak husz frankot?

sitottam el magamtól. (Tetszés a szélsőbaloldalon).

Werner Gyula: Ha czélzásul mondta el ezt a közbeszólást, éppen akkor, mikor én nemzeti követelményeink szempontjából beszéllek, akkor a közbeszóló erre a megjegyzésre nincs kiválasztva — Beszédét Kossuth Lajos szavaival végzi: Bármiképp gyamsítsák, gáncsolják a magyar képviselőket, ők felülemelkednek ezen, rájuk magasabb jutalom vár és a teljesített kötelesség érzete. (Eljenzés a jobboldalon.)

Krasznay Ferencz személyes kérdésben feleli, hogy az ő közbeszólását pusztán — az igazság szeretete sugallta. Werner oly megdöbbentő kritikát mondott közállapotainkról, a milyent a tuloldalról az utóbbi időben nem hallottunk, — annál meglepőbb, megdöbbentőbb volt az a hirtelen beállott fordulat, mikor egy jól összeállított dicsérrel a kormányelnök magasztalásával végezte be a kritikáját.

Vertán Endre: Követeli, hogy a magyar faj kulturáját emeljük, mert csak így leszünk tulsúlyban a nemzetiségekkel szemben. Tömerdek olyan tanítónk van, aki nem tud magyarul, annál kevésbbé képes az állami nyelven tanítani. Allamosítani kell tehát a népoktatást.

A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés a szélsőbalon.)

öt percz szünet.

Szünet után

Bauer Antal emelkedett szólásra, védve a falusi tanítók érdekeit.

Bernáth Lajos követeli az 1848. évi XX. t.-cz.-ben foglalt jogok teljesítését.

Hellebronth Géza a vallásos nevelés ápolását óhajtja.

Az ülés fél 3 órakor véget ért.

Vázsonyi-hecczek.

Vázsonyi érkezéséhez, fogadtatásához méltó volt a heccz folytatása.

A kifütyülés tombolásig felergerelte Vázsonyi apró híveit. Koholt meséket terjesztettek a városban arról, hogy a tüntetést a püspöki aula, a jogakadémia tanári kara és a katolikus kör rendezték.

Hát ez elejétől végig szemem szedett koholmány. Sem az aulának, sem a jogtanári karnak, sem a katolikus körnek egyetlen egy tagja sem állott semmiféle összeköttetésben a tüntetéssel. A hir rágalom s illetékes helyről meg fogják indítani a rágalmozási pert.

A rágalmozó mesének mégis meg volt az a hatása egyes éretlen alakzatokra, hogy tüntetéssel akarták megostromolni a katolikus kört s az eszeveszett hecczet csak Gerő Ármin rendőrkapitány ébersége akadályozta meg.

Vázsonyi Vilmos meg lehet elégedve sikerével. Őt magát kifütyölték, híveit rendőrkardok üdvözölték.

Igy igyekeznek lejárni az ókorból átvett dicsőséges jelszót: a demokracziát.

*

A vasárnapi eseményekről a következő tudósításokat vettük:

Ujabb kifütyülések.

Vázsonyi Vilmos vasárnap délelőtt két ur társaságában sétára indult a Fő-utczán. Természetesen élénk érdeklődéssel nézett utána — a ki felismerte. Igaz, hogy ilyenek kevesen akadtak.

Annál hamarabb felismerték a képviselőt a jogások. Ezeket u. i. méltán elkeserítette az a példátlanul goromba támadás, melyben a

szombat esti tüntetés miatt bizonyos körök részéről részestültek. A mint meglátták Vázsonyit, egyszerre előkerültek a szombatról megmaradt kifütyölők s a képviselőt többször alaposan kifütyölték.

Erre aztán csakugyan mindenki megismerte Vázsonyit.

Délután.

Délután Vázsonyi nagyváradi barátaival töltötte az időt. Ha nem politizál, társaságban kedvelt ember, Megnézte barátai társaságában Nagyvárad nevezetességeit s közben elbeszélgetett az ő politikai helyzetéről.

Vázsonyi maga is látja, hogy helyzete egyre súlyosodik; ide s tova tarthatatlanná válik. Egymagában áll, támad mindenkit s a mi kellemetlenség másutt egy egész pártot ér, az mind az ő személyében találkozik.

Ha ez így van, akkor legfőbb ideje, hogy Vázsonyi vagy letünjék, vagy jobb modort tanuljon.

Antikatholikus tüntetés.

Este igen alkalmasnak látszott az idő arra, hogy a szombat esti kifütyölésért a Vázsonyisták bosszút álljanak. Persze a maguk módja szerint tették: nem a szombati tüntetők, hanem ártatlan ablakok ellen akartak vitézkedni.

Mindenek előtt a színházból kijövő Vázsonyit tüntető eljenzéssel fogadták. A vasárnap esti rendes, félig rendes, félig józan, de félig sem intelligens publikum segített az eljenzők tömegének, mely így, mire Vázsonyi a Sasba ért, nagygyá növekedett. Ott aztán zajosan kivánták hallani Vázsonyit, a ki a Sas erkélyéről tartott is rövid beszédet.

A beszéd alatt lent, a Szent László-téren folyt a tanácskozás, hogy mit csináljanak a tervezett antiklerikális tüntetéssel? Egy föltanu szerint a következő eszmék merültek fel:

— Menjünk a katolikus kör ablakai alá!

— Ott vannak a szomszédban mindjárt az Orsolya-zárda ablakai is!

— Ott lakik Szokoly Tamás is!

— Elég közel kapjuk a Szent László-templomot is.

Végre megállapodtak a kath. körben. A csöcselék ordítva tologott át a hidon. Vezérei voltak: Ady Endre, a Nagyváradi Napló és Karácsonyi Aladár, a Nagyvárad munkatársai stb.

Mikor a tömeg a színház elé ért, meglepetés várt rá: Gerő Ármin rendőrkapitány kivonult 30 rendőrt s ezek az Orsolya-zárdától a Sztarill-házig elzárták az egész tért. Becsey rendőrmester felhívta a tömeget, hogy oszoljon szét, mert különben karhatalmat fog használni. Ezt a szót hamar megértették s Vázsonyi éltetése közben szétoszlottak.

Utóhangok.

A szombatesti tüntetésnek utólag tudtuk meg néhány részletét, melyeket itt kötelességünk közölni.

Mennyire nem igaz az a ráfogás, hogy Vázsonyi ellen »klerikális« tüntetés folyt, egy körülmény igen fényesen igazolja. A tüntetést protestáns vallású egyének kezdték és vezették, katolikusok később csatlakoztak hozzájuk. Sőt hogy az egésznek még antiszemita jellege se legyen, a tüntetők a vonat érkezése előtt megállapodtak abban, hogy nem fogják a Weiszfeld nevet abczugolni, a mi Vázsonyiból 50 kr. levonása után megmarad.

Az antiszemita jellegét Vázsonyi hívei mázolták hát a tüntetésre, mikor a tüntetők rákiabáltak:

— Abczug az antiszemita!

Igy aztán teljes abczugolás fogadta Vázsonyit.

Rendőri brutalitás.

Lőrinczy rendőrbiztos ellen általános a panasz, olyan brutálisan viselkedett szombaton.

Folgári ruhába öltözve odalépett egyik joghallgatóhoz s ráivallt:

— Takarodjék!

A joghallgató, nem lévén köteles ilyen gorombaságot senkitől sem eltűrni, épp olyan erőlesen visszafeleselt. Lőrinczy erre, a nélkül, hogy megnevezte volna magát, az illető jogászt igazolásra szólította fel s az igazolás daczára letartóztatta.

Ebben a mi véleményünk az, hogy ha a biztos ur erélyeskedni akar, először is jelenjen meg rendőri uniformisban, ha nincs benne, akkor igazolja először ő magát és végül minden körülmények közt tartsa szem előtt az illendő beszélgetési formákat.

Vázsonyi beszédjéről.

Azt mesélték, Vázsonyi igen *konciliáns* hangu előadást tartott a Sasban.

Nos hát az egészből csak a *koncz* áll, a mennyiben bőségesen osztogatott *konczot* mindenfelé s szedegette is azt mindenfelől, a hol csak volt.

Különösen az volt sértő beszédjében, hogy a haza földjét sértő kifejezéssel pertraktálta s megint igyekezett a nemességet kisebbiteni.

No de ezt el is vártuk tőle. Hisz neki a haza földjéhez semmi köze, koronája pedig legfeljebb az a koronás bélyeg, melylyel Weiszfeldből Vázsonyivá lett. (Ezt is csak most tudtuk meg barátaitól).

Es az egész beszédet, melyben a liberalizmus csödjét hirdette, igaz élvezettel hallgatták a nagyváradi liberális-párt vezérférfiai: dr. Várady Zsigmond, dr. Sarkadi Lajos, dr. Gyémánt Jenő stb.

*

Egyet kell elismeréssel kiemelnünk: hogy a hecczről a liberális párt lapja, a Szabadság igen mérsékeltlen nyilatkozik s a sületlen gyanúsításoknak nem ült fel.

Megbukott a czirokgyár.

— Elvezetett részvénytársaság. —

Még alig mult egy éve, hogy sikerült Friedländer Hermann szalmakalapgyárosnak megalakítani a czirok- és szalmaáru-gyár részvénytársaságot.

A részvényesek Nagyvárad tekintélyes egyéniből kerültek ki s az igazgatósági elnök tisztét Beöthy László főispán vállalta el.

A részvényesek telve voltak reménységgel, daczára, hogy több helyről, s ezek között lapunk hasábjairól is megnyilatkozott a bizalmatlanság a gyár iránt.

Már a kezdet el volt tévesztve. A részvényesek felültek a nagyhangú híreszteléseknek s 20.000 frttal megvásárolták az előbbi gyárostól a — semmit s a tetejében még odaültették vezérigazgatónak.

Hát el is vezette a gyárat oda, hogy ismét az övé lesz és bizonyára most már virágozni fog, — csak az a különbség, hogy az egész részvénytőke értékének 48 százalékát ingyen kapja.

A vasárnap tartott közgyűlésen, amikor a többség a részvénytársaság feloszlását s Fried-

länder Hermann ajánlatának elfogadását kimondotta, nyíltan is kimondották, hogy a baj a vezérigazgató személyében van. Sőt még ennél élesebb hangokat is lehetett hallani arról a vezetésről, amely ide juttatta a részvénytársaságot.

Nagyvárad város is érdekelve van ennél a dolognál, mert 5000 frt értékű részvényt irt alá a város.

Ez a szomorú és nagyon is különös bukkás egyuttal jó leczke azok részére, akik nagyon szeretnek iparvállalatokat úgy gründolni, hogy az alakulásnál már jól megfizetik valakinek az értéktelen felszerelését.

A gyár feloszlása tárgyában vasárnap délelőtt volt a közgyűlés a kereskedelmi és iparkamarában, a következő lefolyással:

Beöthy László főispán igazgatósági elnök vezette a közgyűlést. A meggyitására konstataulta, hogy 20 részvényes jelent meg, 411 részvény kíséretében s mivel a közgyűlés kellelőleg meg volt hírdetve, azt határozatképesnek jelentette ki.

Ezután felolvasták a részvénytársaság 1901. évi mérlegét, a mely szerint a veszteség 8000 korona.

A kapcsolatosan felolvasott igazgatósági jelentés sajnálattal hozza a részvényesek tudomására, hogy a czirok árucikkék gyártása okozta a veszteséget. Az eleintén mutatkozott nagy kereslet folytán nagy mennyiségű nyers anyagot magas árakon szereztek be, de a kereslet csakhamar megcsappant a tulprodukczió folytán s bekövetkezett a reakció. Az így beállott károsodás következménye a defizit. E tekintetben a helyzet most is kedvezőtlen, miért is a czirokáruk gyártását a társaság be- szüntette. A szalmakalap gyártás nyereséggel járt, de csupán ennek a fentartása nem fizeti ki a vezetéssel járó rezsit. Ezek szemellett tartása mellett az igazgatóság javasolja a részvénytársaság feloszlását. — Bejelenti továbbá az igazgatóság, hogy egy ajánlat érkezett be, a mely szerint a gyár eladása esetén s részvények 52 %-a megtérülne.

Felolvasták a felügyelő bizottság jelentését, a mely szerint a társaság könyveit és számadásait rendben találták.

A mérleget elfogadták és a felmentvényt megadták.

Elnök ezután az igazgatóságnak a társaság feloszlására vonatkozó javaslatát bocsátotta tárgyalás alá. Kéri a megjelent részvényeseket, hogy leplezetlenül nyilatkozzanak a feloszlás mellett, vagy ellen. Az igazgatóság a feloszlás mellett foglalt állást, mert a czirok-üzlet megbukott.

Farkas Izidor kijelenti, hogy az igazgatóság iránt feltétlen bizalommal vannak. A feloszlásra vonatkozó javaslatot fogadják el.

Nagy Gyula a vezetést okolja a bukásért; az volt rossz és lelkiismeretlen. A feloszlás ellen van, de a vezérigazgatót csapják el. Ha az igazgatóság az első három hónapban úgy ösmerte volna a vezetést, mint ő, másként intézkedtek volna.

A jelen voltak többsége ezután kimondotta a részvénytársaság feloszlását.

A felszámolásra az eddigi igazgatókat és felügyelő bizottságot kérték fel.

Előterjesztette az elnök a gyár megvételére az eddigi vezérigazgató: Friedländer Hermann által beadott ajánlatot, amely szerint hajlandó a gyár egész berendezés-ért és készletéért a részvények 52%-át megfizetni, még pedig két részletben.

A jelen voltak zúgolódva bár, az ajánlatot tudomásul vették. Az intézkedéseket a felszámoló igazgatóság teszi meg.

Ezzel véget ért a közgyűlés, de a részvényesek még hosszabb ideig tárgyalták a társaság bukását s élesen elítélték a gyár vezetőjét.

Az élet komédiásai.

Csatornába kellene mártani a tollamat, ha méltó színezéssel akarnám megírni a Vázsonyi járás minden fázisát. Ehhez azonban sem kedvem, sem izlésem nincsen. Fogjuk hát humorosabb végről a dolgot.

Tehát Vázsonyi volt a főszereplő s körülte néhány helyi nagyság. Ezek ütötték össze a Sipulusz-féle bohózatot.

A bohózat.

Hire járt, hogy Vázsonyi jön, a kiskereskedőknek felolvasást tartani. Hát ez nem nagy dolog. Vázsonyi ur első lépését is mankón tette. Egyik karja alá a Terézvárost, másik alá az utcát vette s így biczegett a parnasszus felé. Hát olyan próféta, aki nem tud a maga lábán járni — soha sem fog vezetni senkit. Nagy emberek egyedül állanak és küzdenek hosszú ideig. Később kezdenek tért foglalni s igazi nagy munkájuk után sorakozik feljűk — a nemzet java. Utczáról nem kotortak még fel nagy embert. Felolvasott Vázsonyi a kiskereskedőknek. No! ha ezeket a trafik ügy nem hozta forradalomba, hát Vázsonyi se hozza. Nagy emótióra tehát nem volt ok.

Vázsonyi ur el jött. Néhányan éljeneztek, néhányan kifütyölték, de nem bántotta a kutyá se.

Mégis hecsez lett.

Mert Váradon igazi vezető emberek nincsenek. Kolompós azonban van és vasárnap este akárki rázza is a kolompot, mindig akad tömeg, mely követi, akár a kath. kör, akár a zsinagóga ablakairól legyen szó.

Okulva azonban a vezér férfiak a Pável püspök elleni tüntetés csunya folytatása és keservesen sikerült eltusolásából, most jó előre biztosították a bőrukét s ugyan csak kiabáltak jó előre, hogy fogják meg őket, különben bajt csinálnak.

Hát a rendőrség meg is fogta őket.

Ime ez a darab rövid meséje.

Szólunk még a szereplőkről.

A hős tenor volt dr. Adorján Emil.

Sajnálom, hogy ott volt — azt hiszem már ő is sajnálja. Bizonyos, hogy ez a szereplése egyetlen irigyet sem támasztott neki. Szánakozót igen s erre rá is szolgált.

A komikus szerepét Karácsonyi volt klerikális hírlapíró töltötte be. Persze — persze. Ha kifütyölik az ember darabját, jól esik olyan darabot csinálni, ahol ő fütyölhet ki mást. Azt hiszem azonban, hogy e darabja után most már teljesen bukott szerző lett és maga magának is befütyült. Hát ez is vezérférfiu volt. Szegény Nagy-Várad, szegény »Nagyvárad«.

Statisztai kisebb szerepében ügyeskedett Halász.

Van-e ki e nevet nem ismeri? Ő minden zavaros vízben halász és ügyesen uszik — uszik a vizen, míg el nem merül. Szombaton bakra ültették — mi is így közöltük — ő azonban tiltakozik ellene. Helyes, ideje is, hogy leszállítsák a — bakról.

Kellékes volt Ady ur.

Ady, mint népvészér! Képes levelezőlapra való momentum. Halljuk, hogy le is festették már e szerepében — de valószínűleg csak »zátt« körben fogják kiállítani.

Valami Mayer is szerepelt. Ez a név mintha nem is volna ismeretlen, de valószínűleg csak a numerus miatt.

Igen sok a Mayer — hát ő volt a népség katonaság.

A fővárosi sajtó is csunyan felült és tragédiának véli a bohózatot.

Jó lesz nekik közé ütni a tudósítóknak.

Ime a főszereplők!

Ez nem Nagyvárad csak Mucsa.
A rendőrségtől pedig elvárjuk, hogy ezen éretlen komédiásokkal szemben eljárjon.

UJDONSÁGOK.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* A város világitása. Vasárnap és folytatás hétfőn tartotta ülését a közvilágítás kérdésében kiküldött szűkebb bizottság. Megbeszélést a részleteket a berendezésre. Egyes helyeken kábeleken vezeték a nagyfeszültségű áramot. A lámpák elhelyezésére nézve elfogadták dr. Károly Irén tervezését, amely szerint a Fő utcán 20 méter távolságban 180 darab 32 gyertyafényű izzólámpa és 7 izzólámpa lenne; a Szent László-téren 35 méter távolságban 30 darab 32 gyertyafényű izzólámpa és 8 izzólámpa a város többi részén pedig 1400 darab 16 gyertyafényű izzólámpa 50—50 méter távolságban. A villamosfelepet a váravelencei vasútállomás mellé akarják építtetni.

* Ülés a vármegyénél. Biharvármegye központi választmánya ma, kedden, április 15-én ülést tart, amelyen a választók névjegyzéke tárgyában tanácskoznak.

* Tisztujtás az ügyvédi kamarában. Vasárnap délelőtt zajlott le a nagyváradai ügyvédi kamara tisztujtó közgyűlése, a melynek az eredménye azonban csak tegnap lett véglegesen megállapítva. A tisztujtó közgyűlés a kamara hivatalos helyiségében folyt le, melyen jelen voltak Hlatky Endre, Rádl Ödön, Jancsó Dezső, Mihelyi Adolf, Zigre Miklós, Wallner Ödön, Amánt Béla, Paczauer József, Cseresnyés Albert, Wawrek Kálmán dr., Géher Lajos, Molnár Jenő dr., Keledy József, Mártonffy Bogdán, Várady Zsigmond, Tóth Márton, Erisey Péter, Rothmann Jakab, Stoáker József dr., Buna Florián dr., Waldmann Márk, Bartha Béla dr., Bartha Ferencz dr., Tomsek Ferencz, Schweiger Ede, Márkus László dr., Fássy Lajos dr., Gyémánt Jenő dr., Román József stb. — Hlatky Endre elnök az ülés megnyitása után bejelenté, hogy úgy az elnökség, mint a tisztujtó és választmány mandátuma lejárt s azt tisztujtásai nevében a közgyűlés rendelkezésére bocsátja s tisztujtókról lemondanak. Nesztor Alajos ügyvéd választási elnökké való választása után megtartották a választást, mely szavazólappal, titkos szavazás szerint történt. Elnök: Hlatky Endre 115. Alelnök: Berkovits Ferencz dr. 113. Titkár: Schweiger Ede dr. 114. Ügyész: Szacsavay Akos 115. Pénztárnok: Éiczek Lajos 115. Választmányi tagok: Frankó Endre 115, Jancsó Dezső 114, Hegyesi Márton 115, Kovács Béla 114, Mihelyi Adolf 116, Zigre Miklós 115, Wallner Ödön 116. Póttagok: Márkus László 115, Várady Zsigmond 113, Fássy Lajos 116 és Mihelyi Lajos 97.

* A mézszárszék szarkája. Hiába a szarka nemcsak a természetben, hanem idebent a városban is veszedelmes. Alaptermészeteszi veszedelmessé, mely arra ösztönzi, hogy az idegen portékat megkaparítsa és a saját otthonába cipelje. A kolozsvári-utcai orthodox mézszárszékbe is bejáratos volt egy ilyen szarka egy szemrevaló szolgáló képében, a ki azonban nemcsak szemrevaló, hanem szemes is volt, s b mézszárszékben nemcsak húst, hanem egyéa zsebre való is keresett, mikor reggelenként a kosárral oda beállított. Több ízben sikerült a jó madárnak a pénztár tartalmába bele markolni és észrevétlenül zsebébe rejteni. A mézszárszék bérője már rég gyanakodott, hogy dézs-

málja valaki a bevételt, míg végre vasárnap reggel megcsipte a mindennapi tolvajt Womácska J. zenetanár cselédje személyében. Ugy látszik, már egész bátran és vigyázat nélkül folytatta a manipulációt. A tettenért leány markában 1 frt 20 krajczár volt s minthogy naponta megjelent a mézszárszékben, még olyankor is mikor nem küldték, szép kis összegre mehet az általa hosszabb időn keresztül összeharácsolt zsebpénz. A cseléd lányt a rendőrség letartóztatta.

* Báró Stipsicz ezredes áthelyezése. A hivatalos lap tegnapi számában közli, hogy király ő Felsége a nagyváradai tisztikar egyik köztestületben álló tagját: báró Stipsicz József tüzérezredest, a 19. hadosztály tüzérezred parancsnokát hasonló minőségben áthelyezte a Luitpold bajor regens herczeg 10. sz. hadtest tüzérezredhez. Az áthelyezett magas rangú fő-tiszt és kedves családja előkelő társadalmi életünkben tervény részt vett s ezért távozásukat széles körben sajnálják. Báró Stipsics ezredes legközelebb elfoglalja új állását Przemyslben.

* A cselédek gyógydíja. Gerő Armin rendőrfőkapitány közérdekű és nagyfontosságú cikket írt a »Magyar közigazgatás« vasárnapi számában, melyben a 1898. évi XXI. t. cz-nek a gazdák által cselédek után fizetendő gyógydíj kötelezettség kimondásánál alkalmazott 50-ait veszi kritika tárgyává. Mint ezen ügyek elsőfokú elintézőjének bő alkalmat nyílt meggyőződni jelen t. cz. sok esetben jogtalan intézkedéseiről, valamint a cseléd tartó gazdák panaszairól is, kikre ezen törvény esik, dupla terhet rótt, mivel a gazdának az országos betegápolási pótdót is kell fizetnie. Gerő Armin főkapitány rámutat továbbá a pótlásokra, illetve javításokra is, melyet nézete szerint úgy a szociális szempontok, valamint a humanizmus és közegészségügyi érdekek is megkövetelnek. Nagyon üdvös dolog volna tehát, ha a törvényhatóságok behatódobban foglalkoznának e kérdéssel s feliratot intéznének a kormányhoz.

* Kinevezés és áthelyezés. Király ő Felsége Hummel József alezredes a Nagyváradon állomásozó 19. sz. hadosztály tüzérezred parancsnokává nevezte ki. — Wostrowsky Pál őrnagy a 28. sz. hadosztály tüzérezredtől a 19. sz. hadosztály tüzérezredhez helyeztetett át.

* Tutajosok balesete. A napsugarat és enyhe szellőt hozó tavasz egyik kétségbevonhatatlan jele az is, hogy a Körözs folyó ilyenkor nem jég-táblákat hémperget a hátán, hanem békésen uszó tutajokat, melyeket örömmel kísér utjában a szemével mindenki, míg a tekintete elől el nem tűnnek a távolban. Olyan regényes vízi szerszám az, a maga harmonikus, békés mozgásával, mint valami vízi szelmalom, mely idilli örömet ébreszt a szemlélőben. Tulajdonképp nem is vízi jármű, hanem a víz által szállított faanyag, melynek csak első és hátsó evező lapja szolgál hajító eszközzel. A hajító erő a Körözs, mely a tutajalakra összetakolt gerendákat és a rajta álló gazdákat is gratis szállítja a rév partra s így az utazás a sudaras erdőktől a kirakodó helyig nem kerül semmibe. Tavasztól kezdve egész késő őszig folyik ez az ingyenes usztatás a vizen, míg a tél be nem áll. A Körözs sebes árja hamar lehozza a hegyek közzül a tutajosokat de épen mert a víz sebes és kanyargós, több veszélyes pontja van a vízi utnak, mely kezdő kormányosra nézve sokszor veszélyes is. Tegnap is rosszul járt egy tutajos a város határában. A velencei téglavetők alatt többszörös kanyarulata van a szeszélyes Körözsnak, a kormányos nem volt elég éber a lélekvesztőn és így neki vágódott a tutaj a partnak s a közepén, a hol a két tutaj össze van ékelve, ketté tört. Az alkotmány nem hullt széjjel s a »hajótörtek« ki-vontatták a szárazra s valahogy kijavították a roncsolt tutajt, melyet közvetlen a cél előtt ért utól a baleset.

* Szemle az új országgházban. Szell Kálmán miniszterrelők, Apponyi Albert házelnök, Kossuth Ferencz, Csávossy Béla háznagy és Dessenffy Arisztid titkár az építő bizottsággal tegnap d. e. 10 órakor helyszíni szemlét tartottak az új országgházban. Mindenekelőtt Kos-

suth Ferencz felszólalására elhatározták, hogy a légfűtési szerkezetet megváltoztatják. Eddig úgy volt, hogy a légfűtési szerkezetet a képviselők helyeire vezetett, de most úgy fogják megváltoztatni, hogy a légfűtés a telep oldaláról és közepéről fogja a meleget árasztani. Az újságírók jogos felszólalását is tekintetbe vették és az elhelyezés nem ott fog történni, a hol eddig kontemplálva volt, hanem benn az ülésteremben a hátulso padok és az oszlopos folyosó közötti nyílásokban. Itt 48 ülőhely lesz. Több apróbb ügy elintézése után a bizottság déli 12 órakor visszatért.

* Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Németh József tenkei adóhivatali tisztet ellenőrré nevezte ki.

IRODALOM.

Hitelemzési vezérkönyv.

A ft. hitelemző és tek. tanító uraknak szives tudomására hozom, hogy a kath. sajtó osztatlan elismerésével fogadott és ma már 800 példányban közközen forgó: »Hitelemzési vezérkönyv a népiskolák hitelemzési számára« című 2 kötetes, egyházközségi jóváhagyással kísért munkám még kapható és pedig 2 külön, diszes kötetbe kötve nálam 14 kor. bolti ár helyett 8 kor. beküldése esetén bérmentes szállítással; fűzve pedig 5 kor. árba a Szent István-társulatnál Budapesten.

Somogy-Szent-Lászlón, 1902. április hóban.

Gosztonyi Jenő,
plebános.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Az ember tragédiája.

Az ember tragédiájának főpróbája tegnap este volt a sajtó képviselői és a színházi bizottság tagjai előtt. Nem akarván az előadásnak elébe vágni, ezuttal csak arról emlékezünk meg, hogy a díszletek fényesek és hogy a szereplők közül különösen László Irén figyelemreméltó Éva szerepében. A mai előadás mindenesetre egyik nevezetes eseménye lesz a Szigligeti-színház krónikájának.

Bilkei Irén Nagyváradon. Bilkei Irén, a kolozsvári Nemzeti Színház volt nagytehetségű szubrett primadonnája, akit a budapesti közönség is igen előnyösen ismert a Magyar színházból és a Városligeti színházból, szombaton érkezett meg Nagyváradra, mint a Szigligeti-színház szerződött új primadonnája. A kiváló fiatal művész, mint értesülünk, szombaton fog San-Toy című szerepében bemutatkozni. Fellépése elé méltán nagy várakozással tekint a nagyváradai közönség.

A Veszt szűzek. A színházi bizottság legutóbbi ülésén történtek élénk megbeszélés tárgyát képezik a közönség körében. A gyűlésen tudvalevően erős vita támadt a Veszt-szűzek előadása tárgyában, mely darab előadását az aradi színházi bizottság egyenesen be is tiltotta. Dr. Hoványi Géza a színházi bizottság elnöke csak bizonyos kihagyásokkal vélte a darabot előadhatónak s kijelentette, hogy ha az igazgató azt mégis minden kihagyás nélkül előadatja: ebből le fogja vonni a konzekvenciát. Az elnök e kijelentése sok magyarázatra adott okot s különösen bizonyos körök, amelyek Hoványi Géza támadását közéleti szereplésében sportszerűleg üzik, mindjárt örömmel konstataáltak, hogy a

konzekvenciák levonása csak az lehet, hogy a bizottság elnöke lemond e tisztéről.

Mi úgy tudjuk és úgy tartjuk helyesnek, hogy *Hoványi Géza* nem a maga, hanem *esakis a színigazgató számára vonhatja le ez esetből a konzekvenciákat*, amely nem lehet egyéb, minthogy a színház vezetésében nem uralkodhatik egyéb irány, mint a mit a színházi bizottság helyesnek ítél. Ez az irány pedig semmiesetre sem helyesítheti azt, hogy a *Vesztaszűzek*hez hasonló pornografiai termékekkel méltelyezték meg a Szigligeti-színház műsorát. Mi is láttuk ezt a hirhedtté vált darabot és mondhatjuk, hogy semmi egyéb, csak szellemtelen, szemérem sértő nuditás és obscenitás, aminek egy fityingnyi irodalmi értéke sincs s nagyon tévednek azok, akik e darabot a *Lili finom*, poétikus, pikáns technikájával hasonlítják össze.

A színházi bizottság elnöke *kötelességét* teljesítette a közönség és színház tisztességével szemben, amikor e darab ellen állást foglalt, mert bizony nem esik csorba senkinek az irodalmi műveltségén, ha a *Vesztaszűzekben* nem gyönyörködhetik. — Eppen úgy helyesli a közvélemény az elnök azon álláspontját is, hogy tiltakozott az egyes nagyváradai személyek szerepeltetése ellen, mert ez nemcsak az illetőkre, de a jóízűsre nézve is sértő.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 194.

Pótbérlet 2.

Ma, kedden, 1902. április 15-én

Az ember tragédiája.

Dramai költemény.

S Z E M E L Y E K :

Az Ur	—	—	—	—	*
Mihály főangyal	—	—	—	—	E. Kovács M.
Gábor	*	—	—	—	H. Novák Irén
Ráfáel	*	—	—	—	Kulinyi M.
Luczifer	—	—	—	—	Peterdy S.
Ádám	—	—	—	—	Szarvasi Sándor
Eva	—	—	—	—	László Irén
A föld szelleme	—	—	—	—	Vank István

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárváltás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szerdán, április 16-án

Az ember tragédiája.

Dramai költemény.

TANUGY.

Tanképesítő vizsgálatok. A nagyváradai Orsolya szűzek vezetése alatt álló r. k. elemi tanítónőképzőben a magánosztályvizsgálatok —, óvónőknek az I—II. oszt. különbözeti és III. osztályról magánvizsgálatok május 15-én és folytatólag tartatnak. A tanképesítő írásbeli vizsgálatai május 20-án veszik kezdetüket, a szóbeliek június 2-án. Május 1-éig jelentkezhetnek a nagyméltóságú vall. és közokt. m. kir. Minisztériumtól engedélyt nyert magántanulók, akik pedig tanképesítőt tehetnek, akkorra küldjék be okmányaikat és a gyakor-

lati tanítást igazoló bizonyítványukat. Május 14-én délután két órakor kiki hozza el magyar nyelvi-, mennyiség-tani-, németnyelvi írásbeli dolgozatait, rajz és közimunkáit. Az *Igazgató*ság.

MULATSÁG

A **katholikus majális** idejét ma fogja megállapítani a katolikus kör végleges bizottsága. A bizottság ma d. u. 6 órakor tartja ülését a kör könyvtári helyiségében, a mikor a majális részleteinek megbeszélése mellett a rendezőség névsorának revideálása, a bál pénztárnokának beszámolója és esetleges indítványok képezik a gyűlés tárgyát.

S P O R T.

Sakkverseny Nagyváradon.

Nagyszabású sakkversenyt rendez a nagyváradai sakk-kör, a melyen kizárólag nagyváradai sakkisták vehetnek részt. A sakkverseny dolgában a kör választmánya vasárnap délelőtt ülést tartott, a melyen megállapították a verseny módozatait. Ezek szerint a verseny f. hó 20-án azaz vasárnap délután 5 órakor kezdődik a sakk-kör helyiségében (Royal-kávéház). Jelentkezni lehet e hó 18-ig a verseny vezetőjénél, *Gesztesi Ödön* pénztárnoknál. Tét a kör tagjai számára 1 korona, nem tagoknak 2 korona. — A verseny tartamára a Royal-kávéház tulajdonosa két külön szobát bocsátott a versenyzők rendelkezésére, ahol azok háborítatlanul mérhetik össze erejüket a 64 kockás barczmezőn. A jury tagjai: *Huzella Gyula* elnöklete alatt *Böhm Jenő* alelnök, *Böhy László*, *Miskolczy Barnabás* és *Urbán Adolf* választmányi tagok. A verseny eredményéhez képest a játékosokat három osztályba sorozzák és minden osztályban díjak vannak kifizetve a nyertesek számára. Az első osztály első nyertese 50 koronát és a bajnoki címet nyeri. Egyébként a verseny összes módozatait és föltételeit az érdeklődők a sakk-kör helyiségében megtekinthetik.

Közönség köre.*

Nyilatkozat.

A *»Nagyváradai Napló«* című napilap folyó évi 83-ik számában *»Vázasnyói Vilmos Nagyváradon«* feliratu közleményben a személyem azzal gyanúsítottat meg, hogy *»a vasútnál az antiszemita hecczet készíteni akaró gyermekereget én, a Kossuth-párt klerikális frakciójának elnöke biztattam s nagy keserűséget okozott nekem, hogy nem minden úgy sikerült, a hogy a klerikálisoknak kellett volna.«*

A nevezett lapnak reám vonatkozó összes támadását, mint alaptalan támadást a leghatározottabban visszautasítom. Nem kis vád az, a mivel illettem és éppen azért lelkem egész felháborodásával tiltakozom s a közleménynek reám vonatkozó részét rosszakaratu rágalomnak nyilvánítom, annál is inkább, mivel én azt sem tudtam, hogy *Vázasnyói Vilmos* ur városunkba mikor érkezik, ennek a tudatnak a hiányában pedig teljesen ki van zárva, hogy én a kérdéses tüntetésnek a szellemi szerzője lehettem volna. Ez akkor sem volt volna szándékomban, ha tudom, hogy *Vázasnyói* ur mikor jön Nagyváradra; mivel okom nem volt reá, miután én mindenkinek az egyéni meggyőződését tiszteltem, vagy legalább is respectálom, de ellene nem agitállok.

Másrészt, hogy mily alaptalan a közlemény azt az körülmény is igazolja, hogy én a tüntetés napján a b. ujjalú kir. járásbírósnak a vezetőivel Komádiban helyszíni tár-

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

gyalás, tehát egész napon városunkból távol voltam és csak este a 7 órai gyorsvonattal érkeztem vissza, véletlenül éppen *Vázasnyói* urral s csak akkor szereztem tudomást az antiszemita hecczről. Vagy tán a tüntetés szellemi szerzőjének azért neveztettem meg, mert a vonattal jöttem s így a tüntetés színhelyén kellett lennem?

A midőn tehát igazolom magamat a nyilvánosság előtt és ismétellen kijelentem, hogy nekem a tüntetésben semmiféle részem nem volt, — hogy a Kossuth-pártnak klerikális töredéke nem létezik, hogy én embertársaimat nem vallásuk szerint itélem meg, hogy mindenkinek tiszteltem a vallási meggyőződését, és hogy politikai szereplésben soha vallás- és felekezeti gyűlölet nem vezetett — ami mindenki előtt tudva van, — kijelentem, hogy a *»Nagyváradai Napló«* orvítamadóját büntetlenül futni nem engedem, s hogy a *Napló* megjelölt közleményének kinyomozandó szerzője ellen nyilvános rágalmazás miatt a bűnvádi feljelentést megtettem.

Szokoly Tamás,
ügyvéd.

REGÉNY-CSARNOK.

A vöröshajuak szövetsége.

Irta: Conan Doyle.

12

— Bizony abban! Hoztam ugyan magammal kártyát, mert reméltem, hogy talán kártpótolhatjuk önt itt a pinczében az elmulasztott kaszinóbeli játékért. De úgy látom, az ellenség előkészülete annyira haladt már, hogy a lámpafény elárulna bennünket. Először is válaszunk meg helyeinket. Elszánt fezcókkal van dolgunk és bár előnyösebb a helyzetünk, támadásunk mégis balul ütött ki, ha nem vigyázunk. Az életünkről van szó, ezzel legyenek tisztában. Én e mögé a kosár mögé állok, ön Jones rejtezőzköda. És én ha a lámpással rávilágítok az ellenségre, akkor gyorsan támadjon; löjjön és löjje is Watson. Ne bántson a lelkiismereted, csak lödd le őket, mert veszedelmes gazemberek.

Elbujtam a láda mögé és revolveremet felhúzott ravaszszal magam elé tettem. Holmes becsukta a lámpa bádögajtóját és koromsötétség lett — olyan vaksötétség, a melyet még sohasem láttam. Csak az égés szaga árulta el, hogy van még itt világosság, mely a kellő pillanatban újból kivillanhat. Idegeimet annyira felizgatta a várakozás, hogy a hirtelen sötétség és hideg, nedves pinczelevegő valósággal fojtogatott: mintha valami félelemfölt is éreztem volna.

— A gazembereknek csak egy kibúvó utjuk van! — sugta Holmes. — Visszamenekülhetnek az őszeres házába. Jones, hallja? Remélem, megtette, amire kértem.

— Egy felügyelőt és két detektívet állítottam a ház kapujához.

— Akkor minden lyuk be van tömve: az egerek nem menekülhetnek. És most hallgassunk és várjunk.

Micsoda örökkévalóság! Mint később kiderült, össze-vissza csak öt negyedóraig vártunk és nekem várakozás közben mégis úgy tetszett, hogy az éjszaka már vége felé jár és itt van a reggel. Tagjaim merevek és bágyadtak voltak; nem mertem mozdulni; idegeim egyre jobban megfeszültek, hallásom a nagy izgalomtól annyira megélesedett, hogy nemcsak Holmes nyugodt léleklését hallottam, hanem a vastag Jones mélyebb és nehezebb léleklését is meg tudtam különböztetni a bankdirektor vékonyabb libegésétől. Helyemről az előttem álló láda fölött jól láthattam a padozat kőkockáit. Egyszerre vékony fényávot vettem észre.

Először csak bágyadt fényesség villant fel a kockakövek között; csakhamar erősödött, sárgább és hosszabb lett és aztán minden előjel és nesz nélkül hasadék támadt a földön. A nyílásban egy kéz jelent meg — gyöngéd, fehér, szinte nőies kéz, mely a kis fényáv körül tapogatózott. Így tartott ez vagy egy perczig. Ekkor épp oly hirtelen, mint a hogy megjelent, eltűnt a kéz és megint sötét lett, csak az a bágyadt fényáv maradt meg a padozat kövei között.

jelezve, hogy ott van a hasadék. Egy pillanatig minden csendes volt. Most erős lökés hallatszott, az egyik kőtábla felemelkedett, nagy koppanással átbillent s a földben tátongó nyílásból egy lámpa vakító fénykévéje áradt ki. Majd éles-metszésű, gyermekies arc jelent meg a nyílásban és kémlelve körülnézett; aztán két kéz kapaszkodott a nyílás szélébe, a fej fetemelkedett, utána egy test s egy pillanat múlva ott térdelt egy ember a pinczében. Gyorsan kiegyenesedett és felhúzta maga után a lársát; s onnan az is, amellelt sápadt arczu és dús vöröshaju.

— Minden reádban van, egy lélek sincs itt! — sultogta az első. — Itt vannak a vérsők, meg csákok? — Ördög és pokol! Fuss, Archie, fuss — én fölakasztatom magam helyetted!

Sherlock Holmes ugrott elő mint a villám és megragadta nyakán a betörőt. A másik eltűnt a nyílásban: Jones már csak a kabátját kaphatta el, melyből egy darab a kezébe maradt. A lámpafény e pillanatra egy revolverre esett, de Holmes súlyos vadászkése lecsapott a betörő csuklójára, úgy, hogy a fegyver esőrömpölvé a kőpadlatra esett.

— Mindhiába, John Clay, — szólt Holmes hizelegve — most nem szabadul meg.

— Veszem észre! — válaszolt ez nyugodtan. — De a társam, ha nem csalódom, megmenekül, ámátor Jones urnak szerencsésen sikerült hatalmába keríteni a — kabátja csücskét.

— A társát három rendőr várja a kapunál.

— Ah, csakugyan! Ugy látszik jól csinálták a dolgukat. Gratulálok!

— Én is önnek, John Clay! — válaszolt Holmes. — Az ön vöröshaju ötlete új volt és nagyon sikerült.

— Mindjárt viszontláthatja a pajtását! — szólt Jones tréfásan. Meg kell adni, gyorsabban bujkál a lyukakban, mint én. Addig is összelánczolom a két kezét.

— Kérem, ne érintsen meg mocskos kezével! — jegyezte meg az elfogott, mikor a láncz már csörgött a kezén. — Nem tudja talán, hogy eremben herezeti vér folyik! Sziveskedjék engem »ur«-nak szólítani és kezdje a szavát »kérem«-mel, ha hozzám beszél!

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK

Az indemnitás tárgyalása.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, ápr. 14. (Saj. tud. távir.) Ma tárgyalta a pénzügyi bizottság az indemnitást. Elhatározták az indemnitásnak *junius végeig* való kiterjesztését. Az ülés végén Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy módot fog keresni a pártok kölcsönös megállapodásával a költségvetési vitáknak jövőben leendő megrövidítésére.

Pálffy Elemér meghalt.

Budapest, ápr. 14. (Saját tud. távir.) Mint Bécsből jelenti tudósítónk, ma délelőtt Pálffy Elemér, a magyar testőrség daliás kapitánya meghalt. A halálhír mindenütt nagy megdöbbenést keltett.

Fedák Sári nem menyasszony.

Budapest, április 14. (Saj. tud. táv.) Folyó hó 10-iki számában megírta az *Arad és Vidéke* című politikai napilap Fedák Sárinak a *Magyar Színház* primadonnájának Dégenfeld Imre gróffal történt eljegyzését. Tizenegyedik számában ezen hirt, magától Dégenfeld gróftól vett távirat alapján rektifikálta. Ezen ügyben — mint értesülünk — gróf Dégenfeld a Magyarország mai számában közöl nyilatkozatot, melyben kijelenti,

hogy ő az *Arad és Vidéke* szerkesztőségéhez táviratot egyáltalában nem intézett, mivel a személyére vonatkozó hírről tudomást nem is szerzett.

Fedák Sári szintén nyilatkozatot tett közzé a *Budapesti Hírlap* mai számában, hogy az eljegyzési híresztelések alaptalanok.

A kézdivásárhelyi képviselő-választás.

Kézdivásárhely, ápril 14. Az e hó 16-án leendő képviselőválasztásra ideérkeztek Nessay Pál és Szabó Kálmán függetlenségi párti képviselők. A függetlenségi választók tegnapi gyűlésükön Kovács János gabonakereskedőt jelölték, a ki azonban nem fogadta el a jelölését. Holnap újabb jelölő gyűlést tartanak. (M. T. I.)

Tisza István gróf a királynál.

Bécs, április 14. A király ma délelőtt az általános kihallgatások során Tisza István gróftot fogadta, aki megköszönte a király részvétét, mit atyjának halála alkalmából tanusított. (M. T. I.)

A brüsszeli forrongás.

Brüsszel, ápr. 14. A tegnapi nap nyugodtan telt el. A Népháza környékén este fél 9 óráig némi élénkség uralkodott, de a rendőrség és csendőrség minden csődületet szétszlatott. Néhány embert, kik a rendőröknek el-lenszegültek, letartóztattak.

Brüsszel, ápr. 14. A Népháza környékén levő utcákban ké-ő este összetűzések voltak, amelyekben öt ember megsebesült, egyikük halálosan. Tizenhat embert letartóztattak. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Köcsk Jenő és Társa

Társaság jelentése.

— A társaság eredeti távirata. —

Határárak

	Budapest, április 14.
Buza októberre	8 01
Buza áprilisra	8 93
Tengeri	5 16
Rozs okt.	6 58
Zab ápr.	6 86
Káposzta.	

Hitelintézmények

	Budapest, április 14.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Alkalmazott	
Rizsumutató	509 50
Magyar bank	472.—
Szállítási	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyások

	a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 14-én.
Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék	97.50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüsten 2 1/2%	100.60
Magyar keleti vasúti államkölcsön 18.6%	120.—
Magyar földművelésügyi kötvény 4%	97.30
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.65
Horvát-szlavóniai földművelésügyi kötvény	96.50
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszszabályozás sárgedi sorsjegyek kölcsön	104.25
Osztrák járadékpapírban	101.25
Osztrák járadék ezüsten	121.—
Osztrák járadék aranyban	99.25
Osztrák korona-járdék	152.50
Osztrák állam-sorsjegyek	15.93
Osztrák magyar bank részvény	691.50
Magyar hitelbankrészvény	

Centrál hitelintézet részvény	677.—
Párisi vista	95.42
20 frankos arany (Napoleonidus)	19.08
Magyarországi bank	117.82
Londoni vista	240.21
30 márkás arany	28.45

SZERKESZTOI POSTA.

Nagy-Léta ünnepe. A vasárnapi emlékezetes ünnepélynek szép leiratát köszönettel vettük, de térszűke miatt csak holnap közölhetjük. Üdvözlét!

A szerkesztését felölős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.
(Welsz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkát a leg-lekisebb mértékben és mindenkor a m. t. közönséget teljesen kielégítőleg készíttetnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényelmesebb czipők állíttatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

Kerestetik

megvétel végett 3—4000 darab

GYÖKERES

zöld szőlőoltvány.

Czím megtudható e lapok kiadó-hivatalában.

Megóvás végett

a nyári idényre szőrme-árut, valamint szőnyeget, függönyöket, ruhá-neműeket kezesség mellett elvállalok.

AUSLÄNDER S.

Telefonszám 344.

Flegman Armin divatterme, N.-Várad, Bémer-tér.

Állandó raktár

legjobb gyártmányu pamut és czeruacaszakban.

1 vég finom vászon	8.50
1 vég kitünő Chiffon	5.80
1 6 személyes teríték	1.80
1 vég prima Canavász	5.80

Női fehéreneműek

legegyszerűbbtől a legdiszesebbig

1 kitünő női ing	98 kr.
1 szép női nadrág	75 kr.
1 fehér diszes szoknya	2.20 kr.

Menyasszonyi kelengye

minden kivitelben

500 forinttól 3000 forintig.

Paplanok és függönyök

minden árban és minőségben, ugyszintén mérték után 24 óra alatt.

Férfi fehéreneműek

mérték után.

1 kész nagyon jó ing	1.30
1 kész legjobb ing	2.10
Batist, Zephir és Tourista ingek legolcsóbban.	

Legnagyobb raktár

kész női és leányfelöltőkben.

1 Kabát	4.10 kr.
1 Gallér	1.75 kr.
1 Paletot	10.— frt.

Óriási választék

SELYEM BLOUSOKBAN

1 Selyem Blouse	6.65
-----------------	------

Gyári raktár

N A P E R N Y Ő K B E N .

1 selyem napernyő	1.65
-------------------	------

Legujabb csipkegallérok.

1 Csipkegallér	98 kr.
----------------	--------

Különlegességek ruhadiszekben

mindennemű csipkék, selyemszallagok, bársonyszallagok, gombok, gyöngy és paszománydiszek, zsinórdiszek, szabókellékek legjobb minőségben és szolid olcsó árban.

Ruhaszövetek,

Tenniskelmék, fekete és krém szövetekben, francia mosószövetek és Batistokban kizárólagosan csak a legjobb minőségűek és kimondott újdonságok.

Finom angol szövet

1 ruha 6.50

Közönségesebb szövet

1 ruha 2.25

Fekete ruhakelmék

kezesség mellett.

1 ruhára — — — 4 frt.

Fekete selymek

óriási választékban.

1 ruha — — — 10.50

Blous selymek

gyönyörű mintázzal.

1 blousra — — — 1.95

Szines ruhaselymek

Pongé, Chines, Lyberli és más minőségekben folytonos újdonságok.

1 ruhára — — — 15 frt.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

549—902. T. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajthatónak kisk. Szorán Virág és társa végrehajtást szenvedettek elleni 14 kor. közjegyzői díj és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a m. csékei kir. járásbíróság területén lévő Kapocsány községben fekvő a kapocsányi 67. sz. tkvben A-I. rend. 66 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból Szorán Virág és Szorán Katicza kiskoruakat illető fele részre az árverést 441 kor. 50 fill.-ben ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi április hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Kapo-

csány község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 44 kor. 15 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényesen, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1902. évi január hó 31. napján.

Petrovits Ferencz,

154.

kir. albiró.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtás!

Vászon és fehéreneműekből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy életnagyságu 60 cm. magas művészesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe partout) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztláram egy fénykép boant szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tebát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.